

Reporting on Section 6

Community and Town Councils

Environment (Wales) Act 2016 Part 1 – Section 6 *The Biodiversity and Resilience of Ecosystems Duty*

The Biodiversity and Resilience of Ecosystems Duty Report 2025

Name of Community or Town Council: Cyngor Cymuned Llangeitho

Group: 2

Introduction and Context

Llangeitho Community Council consists of three wards, namely Gwynfil, Penuwch and Llanbadarn Odwyn. The area is very rural with a population of just over 800.

The area mainly agricultural, with steep wooded slopes along the Aeron valley. The river Aeron rises at Llyn Fanod within the Community Council area. The lake is partly managed by the Wildlife Trust for South and West Wales.

Llangeitho Community Council has 12 Councillors and a part-time clerk is employed. The 2024-25 precept was £5,500.

The Community Council is responsible for, but does not own, small green areas in the centre of Llangeitho village, namely the roundabout, a children's grassed play area, an ancient yew tree surrounded by a stone wall and the village's war memorial.

The Community Council is also responsible for sculptures placed on private land at Gelli Angharad in Penuwch ward. There are half a dozen interpretation panels in locations across the Community Council area.

The Community Council are the owners of four bus shelter structures. One shelter is located in each ward with the fourth used as a book exchange.

There are five religious buildings and five cemeteries associated with them in the Community Council area. The Community Council contributes towards the maintenance costs of these cemeteries.

There is a community hall in the village of Llangeitho where a number of activities are held by local clubs.

Rhos Helyg Community Primary School has a campus in the village of Llangeitho. The school participates in the Eco-schools programme.

Action Report 2023 – 2025

Action Report 2023 – 2025			
NRAP Objective	Action carried out to...		Monitored by:
1	-embed biodiversity into decision making & procurement	The Council has been monitoring the health of the Yew, especially during the recent dry weather, and has had a tree specialist to advise on how to look after it. The Council takes an interest in and discusses the health of the Afon Aeron and its biodiversity.	
	-raise awareness of biodiversity & its importance	The Council supports, through a grant, the activities of the Friends of the School which include protecting a small woodland grove planted by the school’s pupils. This area is used for outdoor lessons where there is a bug hotel etc. The Community Council is represented on the School's Governing Body and an occasional report is received from the School's Eco-committee.	
2	-safeguard principal species and habitats	N/A. No land in the ownership of the Community Council.	
3	-restore & create habitats and resilient ecological networks	N/A. No land in the ownership of the Community Council.	
4	-tackle negative factors: for e.g. reduce pollution, use nature based solutions, address invasive species	Members of the community collect rubbish regularly and ensure that the area around the recycling bins is tidy and clear of glass.	
5	-use improve and share evidence	There is a nature area and a garden on the Community School campus. Community members monitor the wildlife in the river.	

		Members of the community provide plants for planters on the roundabout and at village signs.	
6	-support capacity and/or other organisations	The Community Council contributes through a grant towards the management Committee of the community hall. An Energy consumption report was commissioned and the feasibility of solar panels on the building.	

Review of S6 duty actions for 2023-2025

What has worked well?	The members of the Community Council are very familiar with and interested in the environment and wildlife of the area. A number of them are landowners. There is representation from the Community Council on the School's Governing Body.
What have the barriers been?	The Community Council does not own any land.
What will you change?	Draw attention to the Community Council area's biodiversity on the Community Council's website.
How and when will the s6 duty be monitored and the s6 plan reviewed?	Inclusion of a standing agenda item for the monthly Community Council meetings.

 Back

Group	Description of organisation relative to biodiversity.	Minimum Actions	Examples	NRAP objectives for Action Reporting (see template Annex 1)
	Organisations:			
1	- that own or occupy an office building only and - whose functions are not directly connected to biodiversity and/or land management.	Actions related to buildings management, procurement, sustainability, awareness raising, training, or in partnership with other organisations	Commissions, DVLA	NRAP objectives 1, 4, 6
2	- that own, occupy or manage land their own buildings and grounds, - whose functions are connected with biodiversity and/or land management, or - that can influence those who own or manage land.	As per Group 1 above PLUS grounds management, cascading funding criteria, providing education and training	Public Health Wales, Universities, Sport Wales	NRAP objectives 1,4,6 as above NRAP objectives 2, 3, 5 relating to own grounds
3	that own or manage land beyond their own grounds, whether their functions are connected with biodiversity and/or land management or not.	As per Groups 1 and 2 above PLUS land management to maintain and enhance biodiversity, and promote the resilience of ecosystems.	Dŵr Cymru, Local Authorities, NRW, Welsh Government	All NRAP objectives

The **Nature Recovery Action Plan for Wales (NRAP)** sets out six objectives for reversing the decline of biodiversity which should be used to help develop and guide actions to comply with the section 6 duty:

The **6 objectives** to maintain and enhance biodiversity are:

- Objective 1:** Engage and support participation and understanding to embed biodiversity throughout decision making at all levels
- Objective 2:** Safeguard species and habitats of principal importance and improve their management
- Objective 3:** Increase the resilience of our natural environment by restoring degraded habitats and habitat creation
- Objective 4:** Tackle key pressures on species and habitats
- Objective 5:** Improve our evidence, understanding and monitoring
- Objective 6:** Put in place a framework of governance and support for delivery

Adrodd ar Adran 6

Cynghorau Tref a Chynghorau Cymuned

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 Rhan 1 – Adran 6
Y Ddyletswydd Bioamrywiaeth a Chydnerthedd Ecosystemau

Adroddiad 2025	
Ddyletswydd Bioamrywiaeth a Chydnerthedd Ecosystemau	
Enw y Cyngor Tref neu Gymuned:	Cyngor Cymuned Llangeitho
Grŵp:	2
Cyflwyniad a'r Cyd-destun Mae Cyngor Cymuned Llangeitho, yn cynnwys tair ward, sef Wardiau Gwynfil, Penuwch a Llanbadarn Odwyn. Mae'n ardal dra gwledig gyda poblogaeth o ychydig dros 800. Mae'n ardal amaethyddol, gyda llethrau coediog ar hyd llwybr yr afon Aeron, sy'n tarddu yn Llyn Fanod, sydd hefyd o fewn dalgylch y Cyngor Cymuned. Mae rhan o Lyn Fannod ym mherchnogaeth Ymddiriedolaeth Bywyd Gwylt De a Gorllewin Cymru. Mae gan Gyngor Cymuned Llangeitho 12 o Gynghorwyr a chyflogir clerc rhan amser. Presept 2024-25 oedd £5,500. Mae'r Cyngor Cymuned yn gyfrifol am ardaloedd gwyrdd bychain yng nghanol pentref Llangeitho, sef Canol y cylchfan, parc chwarae plant, ywen hynafol a amgylchynnir gan fur carreg a chofeb rhyfel y pentref. Mae'r Cyngor Cymuned hefyd yn gyfrifol am gerfluniau sydd ar ddaear preifat Gelli Angharad yn Ward Penuwch. Mae hanner dwsin o baneli dehongli hanes y gymuned mewn lleoliadau ar draws ardal y Cyngor Cymuned. Rydym yn berchnogion ar bedwar strwythur cysgodfan bws. Lleolir un cysgodfan ym mhob ward gyda'r pedwerydd erbyn hyn yn cael ei ddefnyddio fel cyfnewidfa lyfrau. Mae pump adeilad eglwysig a phum mynwent yn gysylltiedig â nhw. Mae'r Cyngor Cymuned yn cyfrannu tuag at gostau cynnal a chadw'r mynwentydd hyn. Mae neuadd gymunedol ym mhentref Llangeitho lle cynhelir nifer o weithgareddau gan glybiau lleol. Mae Ysgol Gynradd Gymunedol Rhos Helyg, gyda campws ym mhentref Llangeitho. Mae'r Ysgol yn cymeryd rhan yn y rhaglen Eco- Ysgolion.	

Adroddiad Gweithredu 2023 - 2025

Amcan NRAP	Camau gweithredu i...		Wedi eu monitro gan:
1	-cynnwys bioamrywiaeth o fewn llunio penderfyniadau a chaffael	Mae'r Cyngor wedi bod yn monitor iechyd yr Ywen ac yn enwedig yn ystod y tywydd sych ac wedi cael arbennigwr ar goed i'n cynghori ar sut i'w gofalu amdani ynghyd a'r bywyd gwyllt sydd yn byw arni. Mae'r Cyngor yn cymeryd diddordeb ac yn trafod iechyd yr Afon Aeron a'i bioamrywiaeth.	
	-codi ymwybyddiaeth o fioamrywiaeth a'i bwysigrwydd	Mae'r Cyngor yn cefnogi trwy grant weithgareddau Cyfeillion yr Ysgol sy'n cynnwys gwarchod coedlan fechan a blannwyd gan ddisgyblion yr Ysgol. Defnyddir yr ardal yma ar gyfer gwersi awyr agored lle mae gwesty pryfed ac ati. Mae cynrychiolaeth o'r Cyngor Cymuned ar Gorff Llywodraethol yr Ysgol a derbynnir adroddiad gan Eco-bwyllgor yr Ysgol yn achlysurol.	
2	-diogelu prif rywogaethau a chynefinoedd	Dim yn berthnasol, does dim tir yn ein perchnogaeth.	
3	-adfer & chreu cynefinoedd a rhwydweithiau ecolegol cydnerth	Dim yn berthnasol, does dim tir yn ein perchnogaeth.	
4	-mynd i'r afael ag elfennau negyddol: lleihau llygredd e.e. defnyddio atebion yn seiliedig ar natur, mynd i'r afael â rhywogaethau goresgynnol	Mae aelodau'r gymuned yn casglu sbwriel yn rheolaidd ac yn sicrhau bod yr ardal oddi amgylch y biniau ail-gylchu yn taclus ac yn glir o wydr.	
5	-defnyddio gwella a rhannu tystiolaeth	Mae ardal natur a gardd ar campws yr Ysgol Gymunedol. Mae aelodau'r gymuned yn monitro'r bywyd gwyllt yr afon.	

		Mae aelodau o'r gymuned yn darparu planhigion ar gyfer addurno cylchfan y pentref a ger arwyddion y pentref.	
6	-cefnogi capasiti ac/neu sefydliadau eraill	Mae'r Cyngor Cymuned yn cyfrannu, trwy grant, tuag at Bwyllgor rheoli'r neuadd gymunedol. Comisiynwyd adroddiad defnydd Ynni a dichonoldeb paneli solar ar yr adeilad.	

Arolwg o ddyletswydd Adran 6 2023 - 2025

Beth sydd wedi gweithio'n dda?	Mae aelodau'r Cyngor Cymuned yn gyfarwydd iawn ac yn ymddiddori yn ymgylchedd a bywyd gwyllt yr ardal. Mae nifer ohonynt yn dirfeddianwyr. Ac mae cynrychiolaeth o'r Cyngor Cymuned ar Gorff Llywodaethol yr Ysgol.
Beth fu'r rhwystrau?	Does dim tir o fewn perchnogaeth y Cyngor cymuned eu hunain
Beth fyddwch yn ei newid?	Tynnu sylwi at bioamrywiaeth yr ardal ar wefan y Cyngor Cymuned.
Sut a phryd fydd y ddyletswydd Adran 6 yn cael ei monitro a'r cynllun Adran 6 wedi'i adolygu?	Cynhwysir eitem ar agenda'r Cyngor Cymuned yn fisol.

Grŵp	Disgrifiad o sefydliad mewn perthynas â bioamrywiaeth Sefydliadau:	Camau Gweithredu Sylfaenol	Enghreifftiau	Amcanion NRAP ar gyfer Adrodd ar gamau Gweithredu (Gweler Templedi)
1	- sy'n berchen neu'n meddiannu adeilad swyddfa yn unig - ac nad yw eu swyddogaethau'n gysylltiedig yn uniongyrchol â bioamrywiaeth a/neu reoli tir.	Camau sy'n gysylltiedig a rheoli adeiladau, caffael, cynaliadwyedd, codi ymwybyddiaeth, hyfforddiant, neu mewn partneriaeth â sefydliadau eraill.	Comisynau, DVLA	Amcanion NRAP: 1, 4, a 6
2	- sy'n berchen yn meddiannu neu'n rheoli eu adeiladau a'u tir eu hunain, - y mae eu swyddogaethau'n gysylltiedig a bioamrywiaeth a/neu reoli tir, neu - sy'n gallu dylanwadu ar y rhai sy'n berchen ar dir neu'n rheoli tir.	Fel Grŵp 1 uchod A rheoli tir, rhae adru meini prawf cyllido, darparu addysg a hyfforddiant	Iechyd Cyhoeddus Cymru, Prifysgolion, Chwaraeon Cymru	Amcanion NRAP: 1, 4, a 6 <i>fel uchod +</i> Amcanion NRAP: 2, 3, a 5 <i>yn ymwneud â thir y sefydliad</i>
3	sy'n berchen ar dir neu'n rheoli tir y tu hwnt i'w tir eu hunain, waeth a yw eu swyddogaethau'n gysylltiedig â bioamrywiaeth a/neu reoli tir ai peidio.	Fel Grŵpiau 1 a 2 uchod A rheoli tir er mwyn cynnal a gwella bioamrywiaeth, a hyrwyddo cydnheredd ecosystemau.	Dŵr Cymru, Awdurdodau Lleol, CNC, Llywodraeth Cymru	Holl amcanion NRAP: 1, 2, 3, 4, 5 a 6

Mae **Cyllun Gweithredu Adfer Natur Cymru (NRAP)** yn gosod chwe amcan ar gyfer gwrthdroi dirywiad bioamrywiaeth a dylid eu defnyddio i helpu i ddatblygu ac arwain gweithredoedd i gydymffurfio â dyletswydd adran 6:

Y **6 amcan** i gynnal a gwella bioamrywiaeth yw:

- Amcan 1:** Ymgysylltu a chynorthwyo cyfranogi a dealltwriaeth er mwyn gwreiddio bioamrywiaeth ledled y penderfyniadau a wneir ar bob lefel
- Amcan 2:** Diogelu'r rhywogaethau a'r cynefinoedd pwysicaf, a gwella'r modd y'u rheolir
- Amcan 3:** Cynyddu cydnheredd ein hamgylchedd naturiol trwy adfer cynefinoedd a ddiraddiwyd, a chreu cynefinoedd
- Amcan 4:** Mynd i'r afael â'r pwysau allweddol sydd ar rywogaethau a chynefinoedd
- Amcan 5:** Gwella ein tystiolaeth, ein dealltwriaeth a'n systemau monitro
- Amcan 6:** Sefydlu fframwaith llywodraethu a chymorth ar gyfer cyflenwi